

Har nogen set den globale opvarmning?

Tine Götzsche spurgte forleden i optakten til vejrudsigten, om det nu var den globale opvarmning, der var på spil i forhold til århundredets tørke i DK. Svaret var nej og ja.

Jeg mener, at hun gentog en forkert måde at spørge ind på, som har styret vores opmærksomhed omkring spørgsmålet om global opvarmning i mange år.

For nogle år siden skrev jeg til Henrik Aagaard, fordi jeg syntes at han var med til at forvirre beskrivelsen af den globale opvarmning og konsekvenserne af den.

Det syntes han ikke selv. Men det, som jeg var kommet frem til på daværende, handler om en form for forveksling af spørgsmålet om sikkerhed i erkendelsen med problemet i at udlede det generelle af det konkrete og omvendt.

OM DET AT SKELNE MELLEM DET GENERELLE OG DET KONKRETE FREM FOR AT FORVEKSLE DEN MANGLENDE IDENTITET MELLEM DET KONKRETE OG DET GENERELLE MED ET SPØRGSMÅL OM SIKKER VIDEN

Man kan ikke udlede en begivenhed af en og kun en overordnet generel lovmæssighed, ligesom en generel lovmæssighed heller ikke kan udledes af en konkret begivenhed eller et endeligt antal konkrete begivenheder.

Det er fx ikke tyngdekraften alene, der konkret fører til en specifik drukneulykke. Tyngdekraften er et medvirkende generelt vilkår for det, at man kan drukne. Andre vilkår er fx manglende evne til at svømme, uheldige strømninger i havet væk fra stranden, for lav vandtemperatur, for lav

kropstemperatur, manglende dømmekraft hos den svømmende osv.

Man kan ikke udlede tyngdekraften af et eksempel alene. Dybest set og i erkendelsesteoretisk forstand kan det ikke udelukkes, at der er andre kræfter på spil, når Newtons æble rammer jorden. Han havde blik for to, dvs. bevægelsens inerti og tyngdekraften. Og de to var nok til at han kunne regne som han gjorde inden for sin fysik. Men den newtonske fysik er ikke og omfatter ikke fysikken, verdens sande tilstand i fysisk forstand.

I princippet kan det generelt og alment gældende ikke udledes ud af et endeligt antal eksempler, altså det konkret iagttagede. Og det konkrete kan ikke udledes af en bestemt generel årsag. I logisk forstand siges det med, at man begrænser sig til at tale om nødvendige årsager, men i en konkret verden aldrig om den fulde årsag til et fænomen; Der må være vand og tyngdekraft på færde, for at en person kan drukne. Men det er hverken vandet i sig selv eller tyngdekraften alene, som er den fulde forklaring på den konkrete druknedød. Det er nødvendige årsager, men ikke den fulde årsag.

Den globale temperatur er et generelt globalt mål for udviklingen i gennemsnitstemperaturen her på planeten. Begrebet dækker over noget generelt, som aldrig kan udgøre den fulde årsag til en konkret begivenhed.

Den kan ikke udledes af en konkret begivenhed og den kan ikke redegøre 100 % for en konkret begivenhed.

Spørgsmål om konkrete og generelle betragtninger skal ikke forveksles med spørgsmål om erkendelsens sikkerhed. Det er begrebsforvirring, en meget udbredt en af slagsen.

Henrik Aagaard fik for nogle år siden en publicistpris for sit formidlingsarbejde omkring især spørgsmålene om global opvarmning.

Hvis han var toppen af skribenter inden for sit felt på daværende, så sagde og siger det meget om praksis på feltet.

En mangfoldighed af mennesker undrer sig fortsat over, hvordan der kan være så koldt et sted på kloden, når der nu er global opvarmning, og de spørger konstant ind til, om det nu også er den globale opvarmning, når man oplever den værste tørke i 100 år her til lands.

Kun de færreste ulejliger sig med at forstå, at de konkrete lokale vejsituationer varierer, som de altid har gjort, uden at disse enkelte situationer i sig selv og enkeltstående kan ændre på, at kloden gennemsnitligt er blevet varmere over hele året alle lokaliteter taget i betragtning, generelt.

Udtrykket "global opvarmning" er et videnskabeligt, meningsfuldt og velfunderet begreb, der dækker over udviklingen i den globale gennemsnitstemperatur, målt på landjorden, i havet og i luften over hele året, gennem mange år, årtier og århundreder.

Den manglende evne til at skelne mellem det generelle og det meget konkrete afslører sig, hver gang der nu sker et og andet spektakulært vejrmæssigt.

Så spørger man ind som flest: "Er kulden her og nu ikke bevis på, at den globale opvarmning er afblæst"!

Eller, hvis det regner meget, isen smelter eller det er ulideligt varmt og tørt: "Kan vi nu også være helt sikre på, at det er den globale opvarmning"!

Evnen, eller rettere den manglende evne til at skelne mellem den generelle udvikling i den globale temperatur og de konkrete og lokale temperaturer, er helt afgørende for måden at iagttage på.

Det handler om den måde vi orienterer os på, som igen afslører sig i måden vi spørger ind på og som svaret bestemmes af.

Det er værd at fokusere på måden, som vor opmærksomhed udfolder sig på, frem for bare at praktisere "den mere eller mindre manglende evne" til at forstå forskellen mellem det generelle og det konkrete.

Nogle gange kommer den nye erfaring ved at rette opmærksomheden mod den måde, som vi åbner os mod verden på, frem for bare at hælde flere eksempler på den form for opmærksomhed, der bestemmer bag om ryggen på os, hvad vi ser og især hvad vi ikke ser.

Når vi forlanger at se gennemsnitstemperaturen afsløret konkret, så afslører vi noget om os selv. Vi forlanger nemlig det generelle af det konkrete, uden at forstå os selv og forventningerne bag den måde, som vor opmærksomhed udfolder sig på.

Vi forveksler det generelle med det konkrete, når vi forlanger det generelle reduceret til det konkrete.

Den globale opvarmning kan ikke måles på en lokalitet eller indikeres med en og kun begivenhed, fx med pågående oversvømmelser i Centraleuropa. Det behøver man ikke konkrete erfaringer for at kunne sige på forhånd. Det generelle lever måske nok kognitivt ved det konkrete, men er ikke det samme.

Udtrykket, "global opvarmning" gælder ikke en lokal, konkret begivenhed, men dækker over et yderst veletableret videnskabeligt begreb, der refererer til den pågående udvikling i den globale gennemsnitstemperatur.

Udtrykket dækker ikke over en ting. Sproget har også en iboende tendens til at substantivere. Det ligger i subjekt-prædikatstrukturen.

Det glemmer folk, når de taler global opvarmning.

Det er også ret indlysende, at nogle af de mediemedarbejdere, der formidler og performativt sætter rammen for beskrivelsen af den globale opvarmning, glemmer eller bevidst undgår refleksionen over, hvordan man fokuserer på den globale opvarmning.

Det er med til at forhindre, at den sociale bearbejdning, iagttagelse og beskrivelse af den globale opvarmning kan

udfolde sig på en mere funktionel, differentieret og adækvat måde.

Når man oven i det tager i betragtning, hvor polariseret den offentlige diskurs har været på området, hvor det i hvert fald siden 1970'erne har været sådan, at flertallet af iagttagere af økonomiske og politiske grunde har haft kortsigtet og snæver fordel af ikke at indrømme problemer og forklaringer på den menneskeskabte globale opvarmning, så har man fat i en del af grunden til, at formidlingen af viden om den menneskeskabte globale opvarmning fortsat styres af også bevidst strategi i retning af at skabe "usikkerhed" i erkendelsen om den menneskeskabte globale opvarmning. Se fx ordføreren for DF, der ligesom Donald Trump forsøger på at reducere spørgsmålet om menneskeskabt global opvarmning til troens, religionens og det aldeles uvidenskabelige domæne.

Medierne gør sig skyldige i forvirringen af begreberne. Noget af forvirringen er ganske givet intenderet.

I stedet for at fokusere på den måde, som folk orienterer sig på, når de forlanger at se det generelle konkretiseret, så taler medierne videre, som om at det handler om "sikkerhed i erkendelsen af og om den globale opvarmning".

Henrik Aagaard er en af de mere professionelle, ud i den disciplin der handler om bevidst at forveksle disse meningsregimer. Han appellerer til forvekslingen af det konkrete med det generelle, når han fx omtalte den globale opvarmning i sammenhæng med de konkrete eksempler på ekstremt vejr i Centraleuropa og andre steder.

Han kender folks måde at spørge ind på, og han går med denne måde, selv om det er denne måde, der er problemet.

Han ved det, og han fortsætter, bevidst og med fuldt overlæg. Citat: »Mange klimaforskere besvarer rutinemæssigt mediehenvendelser efter ekstreme vejrbegebenheder med en vending om, at de ikke kan kobles direkte til global opvarmning. Det bliver af offentligheden ofte misforstået i retning af, at begivenheden ikke er kædet sammen med global opvarmning, også selv om det er tilfældet. Vi kan bare ikke være sikre«

Hver gang folk spørger ind til det generelle fænomen med kravet om at se det som konkretiseret eksempel, hvor de af sagen selv er dømt til at blive skuffede, da går han med.

Hver gang, der sker noget konkret spektakulært på vejrfrenten, så går han med og appellerer til folks etablerede orienteringsmønster og nyfgenhed, og han stiller selv spørgsmålet på deres vegne; "Er det her nu også den globale opvarmning"? Er der nogen, der har set den globale opvarmning! Hvor gemmer den sig henne, ned i Rhinen eller oppe på Nordpolen?

Tvivlen om den globale opvarmning holdes i live, for den er jo aldrig blevet set, sådan i levende live. Ergo, så lader han spørgsmålet om sikkerhed i erkendelsen bestemme over fænomenets kognitive liv.

Han taler som om, at det handler om sikkerhed og usikkerhed i videnskabelig forstand, hvor han ved, at det handler om forvekslingen af det konkrete med en generel klimatisk udvikling.

Det handler på ingen måde om, at der er tvivl om den generelle retning i temperaturudviklingen her på jorden og at det ændrer på grundvilkåret for vejret på globalt plan. Usikkerheden handler om omfanget af de konkrete konsekvenser af den generelle temperaturudvikling, som altid har varieret under de generelle vilkår der gælder på jorden.

Med andre ord, så er spørgsmålet ikke, om det nu er den globale opvarmning eller ej, der er på spil bag den mangfoldighed af ekstreme vejrforhold, som vi ser i øjeblikket.

Det, man bør skrive er, at det i en verden, der befinder sig midt i en global opvarmning, vil være umuligt at redegøre for de ekstreme vejrfænomener, som om at de ikke fandt sted i en verden, der er præget af global opvarmning. Den globale opvarmning er global og de generelle vilkår for vejrudviklingen er derfor ændrede.

Det er den gennemsnitlige tilstand, der er en anden, end den var for ti tyve eller hundrede år siden. Dengang var atmosfærens sammensætning en anden og de gennemsnitlige temperaturer af samme årsag anderledes, ligesom det vil ændres yderligere, når atmosfæren fortsat ændrer sig og den globale gennemsnitstemperatur stiger yderligere en grad eller flere inden for de næste årtier.

Hvis situationen allerede nu er uforudsigelig, hvad den er, så vil vejr situationerne ændre sig endnu mere mod det uforudsigelige.

Det ved vi, det er generel viden. Den generelle viden handler om, at forudsætningerne for de konkrete vejrfænomener er ændret, og at vejrfænomenerne derfor gennemsnitligt vil falde anderledes. Denne viden ændres ikke af et konkret eksempel, og det enkelte eksempel kan kun indregnes og indgå i målet for en gennemsnitsværdi, det generelle.

<http://www.b.dk/globalt/vejrudsigt-en-for-europa-ekstremt>